

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA
CROATIAN CHAMBER OF ECONOMY

ISSN 1846-9183

REPUBLIKA
HRVATSKA

2016

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA

REPUBLIKA HRVATSKA 2016.

Zagreb, rujan 2016.

REPUBLIKA HRVATSKA 2016.

Republika Hrvatska, zemlja srednjoeuropske i mediteranske tradicije, danas je punopravna članica Europske unije i NATO-a. U posljednja dva desetljeća, u demokratskom okružju uz političku i socijalnu stabilnost te slobodno poduzetništvo, naša zemlja prolazi kompleksan tranzicijski proces uz težnju da izgradi i zadrži ulogu gospodarsko-političkog lidera regije.

Recentnom ekonomskom krizom formirani su novi gospodarsko-politički tokovi koji trajno određuju budućnost na međunarodnom tržištu. Zbog toga je više nego ikada izražena potreba za jasnim definiranjem nacionalnih ciljeva i interesa te gospodarsko-razvojnih prioriteta. Trenutno zbog nedovoljno brze provedbe svih reformi i prilagodbe gospodarstva kriterijima EU vrlo slabo koristimo potencijale razvoja. Zbog toga nam prijeti dugogodišnja stagnacija nacionalne ekonomije.

Konkurentne prednosti Hrvatske, koje se ne temelje samo na geostrateškom položaju, nego i na relativno visokoj obrazovanosti i kreativnosti ljudi, bogatstvu tla i

vode te razvijenoj infrastrukturi, odrednice su budućega dugoročnog razvoja. To treba biti izazov svima nama; i institucijama i pojedincima.

Doprinos Hrvatske gospodarske komore u procesu tranzicije hrvatskoga gospodarstva i društva u cjelini odraz je njene misije stvaranja prosperitetnog društva i njegove države. HGK aktivno radi na stvaranju bolje investicijske klime za svoje članice, ali i za međunarodne investitore koji Hrvatsku prepoznaju kao zemlju mogućnosti. Svoj doprinos procesu bržeg razvoja gospodarstva HGK daje brojnim aktivnostima, poput lobiranja putem Predstavništva HGK u Bruxellesu, članstvom u Udruženju europskih komora – Eurochambersu, Međunarodnoj trgovačkoj komori u Parizu – International Chamber of Commerce (ICC) te međunarodnim strukovnim asocijacijama. Putem Europske poduzetničke mreže

Hrvatske – Enterprise Europe Network (EEN), sa svoja četiri područna centra u županijskim komorama, HGK svojim članicama omogućuje dostupnost svih informacija o EU, a organizacijom seminara o fondovima EU i drugim pitanji-

ma pomaže hrvatskim gospodarstvenicima u nastupu na tržištu EU i povećanju njihovih mogućnosti dobivanja sredstava iz tih fondova.

Sa svojom 164 godine dugom tradicijom djelovanja na ovim prostorima, Hrvatska gospodarska komora, koja djeluje kao moderna i profesionalna institucija, predstavlja najbolji oblik djelovanja svojih članica na novom velikom europskom jedinstvenome „domaćem“ tržištu od 500 milijuna stanovnika, ali i na ostalim tržištima.

Vrata HGK otvorena su svim domaćim i stranim poslovnim ljudima kojima je Komora pružanjem poslovnih informacija, usluga i kontakata uvijek na raspolaganju.

predsjednik Hrvatske gospodarske komore
Luka Burilović

OPĆI PODACI

Službeni naziv države:

Republika Hrvatska

Zemljopisni položaj:

srednjoeuropska i mediteranska zemlja, koja graniči sa Slovenijom,

Italijom, Mađarskom, BiH, Srbijom i Crnom Gorom

Površina: 87.661 četvorni kilometar, uključujući teritorijalne vode

Stanovništvo: 4.284.889 (prema popisu 2011)

Glavni grad: Zagreb

Teritorijalni ustroj: 20 županija i Grad Zagreb

Jezik: hrvatski

Nacionalna valuta: kuna (kn)

Mjesno vrijeme: srednjoeuropsko

GOSPODARSKI POKAZATELJI HRVATSKE 2015. GODINE

	2015.
BDP, mlrd. EUR	43,9
BDP, per capita EUR	10.390
Stanovništvo, mil.	4,2
Industrijska proizvodnja, %	2,7
Stopa inflacije, %	-0,5
Stopa anketne nezaposlenosti (ILO), %	16,3
Izvoz, mil. EUR	11.530,7
Uvoz, mil. EUR	18.482,0
Tekući račun platne bilance, % BDP-a	5,2
Deficit opće države, % BDP-a	-3,2
Prosječna mjesečna bruto plaća, EUR	1.058,5
Tečaj HRK/EUR	7,6096
Tečaj HRK/USD	6,8623
Eskontna stopa HNB, %, kraj razdoblja	3,0
Devizne rezerve HNB-a, mil. EUR, kraj razdoblja	13.706,6
Broj aktivnih trgovačkih društava	154.523
Broj banaka	27
Prosječni broj zaposlenih u 000 (ILO)	1.590

Izvor: HNB, DZS, MF

INDUSTRIJA

Industrija u Hrvatskoj ima dugu tradiciju i temelj je hrvatskoga gospodarstva. Industrija prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD) obuhvaća sljedeća područja:

B – rudarstvo i vađenje,

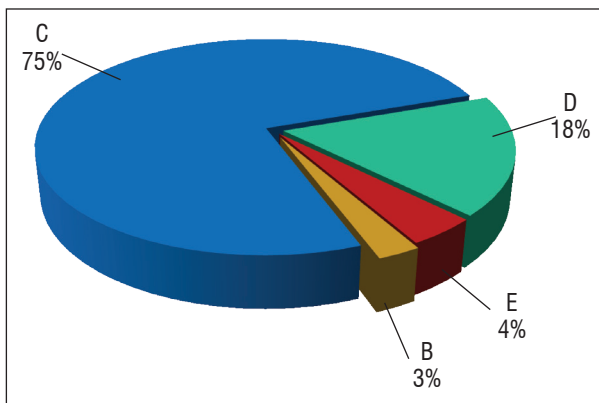
C – prerađivačka industrija,

D – opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija te

E – opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša.

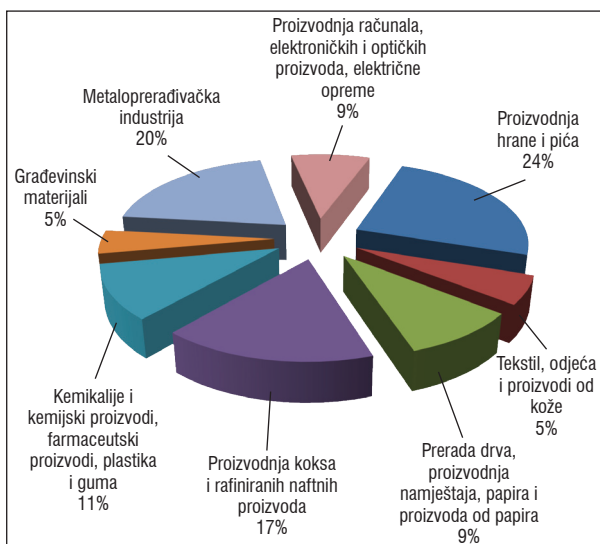
U strukturi BDP-a Republike Hrvatske industrija je u 2014. godini sudjelovala s 21,2 %.

UDIO POJEDINIH GRANA INDUSTRIJE U UKUPNOM PRIHODU INDUSTRIJE ZA 2014. GODINU

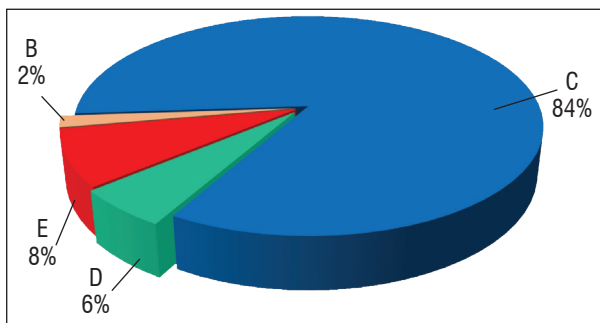
Najveći udio po ukupnom prihodu u prerađivačkoj industriji odnosi se na proizvodnju hrane i pića (24%), ali se ta grana industrije prati u okviru Sektora za poljoprivredu i šumarstvo, i drvno-prerađivačka industrija. Zatim udio od 20% zauzima metaloprerađivačka industrija koja uz proizvodnju metala uključuje i proizvodnju gotovih metalnih proizvoda, proizvodnju strojeva, motornih vozila, prikolica i ostalih prijevoznih sredstava te ostalu prerađivačku industriju.

UDIO POJEDINIH GRANA U PRERAĐIVAČKOJ INDUSTRIJI PO UKUPNOM PRIHODU ZA 2014. GODINU

U 2014. godini ukupno zaposlenih u industriji čini 31,9% od ukupno zaposlenih u RH.

BROJ ZAPOSLENIH PO GRANAMA U INDUSTRIJI ZA 2014. GODINU

Industrija je u 2015. godini ostvarila izvoz od 10,9 milijardi eura (94,5% ukupnog izvoza). Najsnažnije su izvožno orijentirane tradicionalne grane prerađivačke industrijske: metaloprerađivačka industrija sa 24,9%, kemija, farmacija te plastika i guma (obuhvaća proizvodnju kemikalija i kemijskih proizvoda, proizvodnju plastike i gume te farmaceutske industriju) s 13,7%, proizvodnja računala, električnih proizvoda i električne opreme s 9,5%, proizvodnja prehrambenih proizvoda s 8,1%,

proizvodnja naftnih derivata sa 6,8%, drvna industrija s 4,9%. Najotporniji segment hrvatske industrije jesu izvoznici, i to oni koji stvaraju složene proizvode visoke dodane vrijednosti.

U Industrijskoj strategiji Republike Hrvatske za 2014.-2020. prepoznate su i ocijenjene kao pokretačke metaloprerađivačka industrija, elektronička industrija, farmaceutska i ICT industrija koje se prate unutar Sektora za industriju i IT i Sektora za energetiku. Navedene industrije i prošle godine bilježile su znatan rast.

Očekivani gospodarski rast neophodno će potaknuti povećanje potrošnje energije. Opravdano je očekivati da će energetika u RH napokon zauzeti važniju ulogu budući da takav razvoj događaja podupire jačanje geostrateškog položaja RH u Europi. To se u prvome redu odnosi na projekte terminala za ukapljeni prirodni plin (LNG) i Jonsko jadranski plinovod (IAP), što je prepoznala i EK uvrstivši neke od njih na listu projekata od zajedničkog interesa EU (eng: *Projects of Common Interest* - projekt LNG terminala u Hrvatskoj kao najvažniji projekt, ali i drugi ne manje bitni projekti na listi). Ovi projekti bitni su za podizanje diversifikacije dobavnih pravaca, ali i u svrhu podizanja sigurnosti opskrbe, i Republike Hrvatske, i cijele Europe.

Od ostalih energetske projekata, bitno je naglasiti istraživanje i eksploataciju ugljikovodika. Ovaj je segment važan kako bi RH zadržala sadašnju razinu energetske neovisnosti. Od triju skupina zemalja, kada govorimo o (ne)ovisnosti o uvozu energenata, RH pripada skupini zemalja koje djelomično zadovoljavaju svoje potrebe za energentima, čime se ne može pohvaliti veliki broj zemalja u Europi. Bitno je utvrditi postoji li potencijal koji bi Republiku Hrvatsku zadržao na sadašnjoj razini energetske neovisnosti, odnosno da barem dio svojih potreba zadovoljava iz vlastitih izvora, a to se u prvome redu odnosi na plin.

U području elektroenergetike, očekuje se zamjena dotrajalih kapaciteta termoelektrana, a izostanak takvih aktivnosti mogao bi nepovoljno utjecati na sigurnost opskrbe RH te na napredak u izgradnji kapaciteta u obnovljivim izvorima energije. Povećanje kapaciteta obnovljive energije izvjesno je uz reviziju Nacionalnoga akcijskog plana za obnovljive izvore energije. Područje obnovljive ener-

gije regulirano je Zakonom o obnovljivim izvorima energije koji je na snazi od 1. siječnja 2016. godine.

Razvitak domaće industrije u proizvodnji i razvoju opreme za generiranje električne energije iz obnovljivih izvora postupno je pratio porast takvih proizvodnih kapaciteta. U posljednje vrijeme primjetni su pozitivni pomaci i na tržištu se pojavljuju hrvatski proizvođači značajnijih dijelova opreme od vjetrogeneratora, preko parnih turbina, do proizvodnje opreme za inozemne naručitelje, bilo da je riječ o pojedinim gotovim dijelovima opreme, bilo o elementima koji se ugrađuju kao dijelovi stranih proizvoda.

Sve značajniju ulogu u energetici dobiva primjena mjera energetske učinkovitosti, i na uštedu se gleda kao na proizvodnju odgovarajuće količine neutrošene energije. Značaj na razini Europske unije daje se mjerama u gospodarstvu, tako da su aktivnosti HGK prepoznate Nacionalnim akcijskim planom za energetska učinkovitost.

Sektor za energetiku i zaštitu okoliša aktivno prati i područja opskrbe vodom, uklanjanja otpadnih voda, gospodarenja otpadom te djelatnosti sanacije okoliša. U navedenom sektoru bilježi se rast izvoza u 2015. u odnosu na 2014. godinu za 5,5%, dok je u istom razdoblju zabilježen pad uvoza za 3,7%. Spomenuta grana industrije, koja podrazumijeva praćenje aktivnosti gospodarenja otpadom, sakupljanja, obradu, oporabu te zbrinjavanje pojedinih kategorija otpada, izrazito je horizontalnoga karaktera i očekuje se dodatni zamah novim politikama na razini Europske unije, ali i na nacionalnoj razini Republike Hrvatske. U Sektoru se, stoga, aktivno prati razvoj projekta, zagovaraju se stavovi članica te se aktivno sudjeluje u pripremi i izradi novoga zakonodavnog okvira pri mjerodavnim tijelima. Značajna ulaganja u navedenom sektoru već su ostvarena, osobito ona u vezi s razvojem sustava gospodarenja otpadom, dok se u sljedećem razdoblju očekuju veća ulaganja u razvoj zelenoga gospodarstva i nadogradnju postojećih sustava gospodarenja otpadom. Svi ovi projekti u ko-

načnici trebaju biti u interesu hrvatskoga gospodarstva jer u ostvarenju tih projekata dijelom mogu sudjelovati i hrvatske tvrtke, što za njih znači dodatne poslove, ali i zapošljavanje nove radne snage.

Osnovne su značajke hrvatske industrije stabilna kvaliteta i pouzdanost proizvoda u skladu s EU standardima, raspoloživa stručna radna snaga, potpora znanstvenih institucija, dobra proizvodna infrastruktura i prometna povezanost sa svijetom. U razdoblju koje slijedi očekuje se intenziviranje gospodarske aktivnosti, odnosno projekata iz područja energetike, energetske učinkovitosti, infrastrukture, zaštite okoliša itd.

POLJOPRIVREDA, RIBARSTVO, ŠUMARSTVO, DRVNA I PREHRAMBENA INDUSTRIJA

U Hrvatskoj se razlikuju tri zemljopisne i klimatske cjeline: ravnica na sjeveru s kontinentalnom klimom, sredozemno priobalje na jugu i planinski prostor u središnjem dijelu. Raznoliki tipovi klime, reljefa i tla omogućuju proizvodnju širokog asortimana poljoprivrednih proizvoda, od ratarskih usjeva, do grožđa te kontinentalnog i mediteranskog voća i povrća. U ukupnom BDP-u poljoprivrede, šumarstvo i ribarstvo sudjeluju sa 3,7 %.

Od 1,5 milijuna hektara korištenog poljoprivrednog zemljišta, 54% odnosi se na oranice i vrtove, na voćnjake, vinograde i maslinike 5 %, a 41 % na trajne travnjake.

Ratarstvo uglavnom pokriva domaće potrebe za žitarcama i uljaricama.

Voćnjaci se prostiru na 32.000 ha, a vinogradi na 26.000 ha. Vinarstvo ima više od 2500 godina dugu tradiciju, a za hrvatska vina sve je veće zanimanje na europskom i svjetskom tržištu. Maslinici se prostiru na 19.000 ha, a maslinova ulja sve se više prepoznaju kao vrhunska ili predstavljaju sam vrh svjetske kvalitete.

Nagrade s najvišim odličjima na brojnim izložbama, sajmovima i sličnim manifestacijama dokaz su kvalitete vina i maslinova ulja.

Stočarska proizvodnja na ovim prostorima oduvijek je imala veliku važnost te sudjeluje s 32% u vrijednosti poljoprivredne proizvodnje.. Hrvatska može svjetskom tržištu ponuditi prepoznatljive proizvode visoke kvalitete

s oznakama izvornosti i zemljopisnog podrijetla. Uz 16 zaštićenih oznaka izvornosti vina, 10 je registriranih prehrambenih proizvoda koji nose oznake izvornosti/zemljopisnog podrijetla.

Ribarstvo i prerada ribe tradicionalno su najvažnije djelatnosti u priobalnom i otočnom dijelu Hrvatske. Proizvodnjom ribljih prerađevina bavi se više od 70 tvrtki. One godišnje proizvedu više od 26.000 tona prerađevina, od čega 22 % čine konzervirane srdele, 47% zamrznuta morska riba i 16% sušena riba. U 2015. proizvedeno je 7000 tona slatkovodne ribe i mlađi, a ulov i uzgoj morske ribe te ostalih morskih organizama iznosio je oko 89.000 tona. Sve se više razvija uzgoj bijele morske ribe i školjaka. Izvoz tune u Japan čini čak 39% vrijednosti ukupnog izvoza svježe ribe.

Od ukupno 2,4 milijuna hektara šuma, 75 % površina u državnom je vlasništvu, a ostatak u privatnom. Bukva je najzastupljenija vrsta, a hrast, jela, smreka i jasen koriste se za izradu masivnog namještaja. Slavonski hrast (*Quercus robur*) prema kvaliteti spada među najtraženije u svijetu pa proizvodi drvoprerađivača i proizvođača namještaja danas konkuriraju na glavnima europskim i svjetskim tržištima. Drvno-prerađivačka industrija posljednjih godina bilježi porast proizvodnje, ostvaruje pozitivnu vanjskotrgovinsku bilancu te zapošljava 20.000 radnika.

Značenje prehrambeno-prerađivačke industrije u odnosu na ukupnu prerađivačku industriju ogleda se u činjenici da se čak oko četvrtine vrijednosti pokazatelja odnosi na prehrambeno-prerađivačku industriju, i to: broj zaposlenih osoba (24%), promet (32%), dodana vrijednost (26%), bruto poslovni višak (30%). Udio broja poduzeća prehrambeno-prerađivačke industrije je 16 posto u odnosu na ukupnu prerađivačku industriju.

Najznačajniji izvozni prehrambeni proizvodi su čokolada, šećer, umaci, sladni ekstrakti, kruh, peciva i kolači, stočna hrana.

Većina tvrtki posluje prema najvišim standardima kvalitete i sigurnosti hrane (ISO 9001, ISO 14001, ISO 22000, HACCP, Halal, Kosher, IFS, BRC, OHSAS 18001 i dr.).

TURIZAM

Hrvatska bilježi stalni porast svih turističkih pokazatelja posljednjih godina, a uz dugu turističku tradiciju i razvojne mogućnosti jedna je od najvažnijih turističkih destinacija na Mediteranu. Prednosti turističkog proizvoda očuvana su prirodna bogatstva i okoliš, kulturno-povijesno nasljeđe, blaga mediteranska klima, blizina europskih tržišta i izvrsna prometna povezanost s njima.

Hrvatska je izuzetno bogata prirodnim i kulturnim raznolikostima te se može pohvaliti jednom od najrazvedenijih i najljepših obala sa 1246 otoka, ekološki očuvanima prirodnim bogatstvima s osam nacionalnih parkova (Plitvička jezera, Paklenica, Risnjak, Sjeverni Velebit, Kornati, Mljet, Brijuni i Krka) te 11 parkova prirode (Biokovo, Kopački rit, Lastovsko otočje, Lonjsko polje, Medvednica, Papuk, Telašćica, Učka, Velebit, Vransko jezero, Žumberak - Samoborsko gorje) te 7 kulturno-povijesnih i prirodnih ljepota upisanih u UNESCO-ov popis svjetske spomeničke baštine (Dioklecijanova palača u Splitu, Eufrazijeva bazilika u Poreču, Nacionalni park Plitvička jezera, povijesna jezgra grada Trogira, Stari grad Dubrovnik, Katedrala Sv. Jakova u Šibeniku i Starigradsko polje).

Osim „suncem i morem“, blagom mediteranskom klimom, Hrvatska privlači turiste cijele godine nudeći raznolik i bogat sadržaj nautičkog, kongresnog, zdravstvenog, kulturnog turizma, gastronomije i enologije te druge ponude poput ronilačkog, pustolovnog, ruralnog, cikloturizma te golf turizma. Uz mogućnost ulaganja u nave-

dene oblike ponude, velika je mogućnost ulaganja u razvoj smještajnih kapaciteta visoke kategorije.

Svaka hrvatska turistička regija razvija svoju specifičnu

ponudu u skladu sa svjetskim trendovima i vlastitom tradicijom, a najvažnije su Istra, Kvarner, Dalmacija, Dubrovnik, jadranski otoci, Zagreb kao glavni grad, Podunavlje te ostale regije kontinentalne Hrvatske.

Hrvatska raspolaže sa 122.000 stalnih postelja u hotelima, 25.000 u turističkim naseljima, 245.000 u kampovima, 447.000 u kućanstvima te 56 marine s više od 17.000 vozova duž cijele obale. U 2015. godini ostvareno je 14,3 milijuna dolazaka, ili 9 posto više nego prethodne godine, te 71,6 milijuna noćenja, ili 8 posto više nego 2014. godine. Čak 92 posto svih noćenja ostvarili su strani turisti, s najvećim udjelom njemačkih turista (24 posto noćenja). Prema podacima HNB-a, prihod od turizma u prvih devet mjeseci 2015. iznosio je 7,3 milijardi eura, što je porast od 6 posto u odnosu na isto razdoblje 2014. godine.

TURISTIČKI PROMET U HRVATSKOJ 2015.

	DOLASCI	Indeks 2015./ 2014.	NOĆENJA	Indeks 2015./ 2014.
UKUPNO	14.343.323	109	71.605.315	108
Domaći	1.660.144	110	5.742.635	111
Strani	12.683.179	109	65.862.680	107

EMITIVNA TRŽIŠTA

Njemačka	2.124.149	107	15.769.657	107
Slovenija	1.191.998	108	6.677.930	107
Austrija	1.119.709	110	5.902.474	109
Italija	1.111.428	107	4.800.153	108
Češka	696.151	105	4.811.990	105
Ostali	6.439.744	111	27.900.476	108

Izvor: DZS; obrada: HGK

GRADITELJSTVO

Trend restrukturiranja građevinske djelatnosti u Republici Hrvatskoj potaknut je krizom gospodarstva i u skladu je s događanjima u zemljama članicama EU, gdje se male i srednje tvrtke lakše prilagođavaju suvremenim zahtjevima tržišta.

Taj trend odražava se na povećanje broja navedenih tvrtki, dok se broj velikih tvrtki znatno smanjio. U posljednjih je nekoliko godina provedeno usklađivanje domaće zakonske regulative i normi s onima u EU, jer je to bio nužan korak u stvaranju pretpostavki za brzo restrukturiranje i prilagodbu hrvatskoga graditeljstva radi postizanja konkurentnosti na zahtjevnom tržištu EU. U graditeljstvu je 2015. ostvareno 4,1 posto hrvatskog bruto domaćeg proizvoda, ali s tendencijom pada, kao i nekoliko prethodnih godina.

Krajem 2015. godine u graditeljstvu je radilo 66.938 radnika u 19.239 aktivnih pravnih subjekata. Broj zaposlenih od siječnja do prosinca 2015. godine manji je za 4,2 posto u odnosu na isto razdoblje 2014. Vrijednost je izvršenih radova 2015. bila 19.152.159.000 kn ili 2.503.550.000 eura.

Zbog velikih potreba građana za rješavanjem stambenog pitanja država, uz već definirane programe, nadopunjuje izbor s novim solucijama radi rješavanja problema u stanogradnji. Program poticane stanogradnje građanima će omogućiti kupnju novih nekorisćenih stanova na tržištu po povoljnim uvjetima te intenzivirati rekonstrukciju zgrada i obiteljskih kuća. Očekuje se još aktivnije sudjelovanje poslovnih banaka u kreditiranju stanogradnje. Hrvatska mreža autocesta i poluautocesta s naplatom iznosi ukupno 1.302,1 km.

U Hrvatskoj postoje četiri trgovačka društva koja gospodare autocestama. Hrvatske autoceste d.o.o. gospodare mrežom od 912,9 km, AC Rijeka – Zagreb d.d. mrežom od 187 km, Bina Istra d.d. poluautocestom od 141,2 km, AC Zagreb – Macelj d.o.o. autocestom duljine 61 km.

Autocesta A1 (Autocesta kralja Tomislava) Zagreb (Luč-

ko) – Bosiljevo – Split – Dubrovnik, još je u izgradnji (dovršeno do Vrgorca). Sada je duga je 483 km, a kada se završi, imat će ukupnu dužinu od 554 km.

Kvarnerska autocesta A7 Rupa – Rijeka – Žuta Lokva, djelomično je izgrađena i puštena u promet (35,2 km), dio je u izgradnji, dok je dio u planu.

Ukupna dužina A7 bit će 99 km.

Sisačka je autocesta A11 Zagreb (Jakuševac) – Velika Gorica – Sisak u izgradnji. Do sada je izgrađeno 9 km, a u cijelosti će biti dugačka 48 km.

Slavonska autocesta (Slavonika) A5 Beli Manastir (granica s Mađarskom) – Osijek – Svilaj (granica s BiH), djelomično je izgrađena i puštena u promet (56 km), dio je u izgradnji, a kada se završi, bit će duga 89 km.

U izgradnji je Neretvanska autocesta A10 od bosansko-hercegovačke granice do čvorišta Ploče na A1, a kada se završi spoj na A1, bit će duga 9 km.

U izgradnji je i Autocesta A12 od čvorišta Sveta Helena (A4) preko Vrbovca, Križevaca, Koprivnice do graničnog prijelaza s Mađarskom Gola. Planirana dužina autoceste iznosi 67 km.

Autocesta A12 podijeljena je na pet dionica, a u sklopu buduće trase autoceste A12 trenutno je u prometu brza cesta Sv. Helena – Vrbovec – Gradec (23 km), koja će se rekonstruirati u puni profil autoceste.

Autocesta A13 jest autocesta u izgradnji od čvorišta Vrbovec 2 (A12) preko Bjelovara – Virovitice do graničnog prijelaza s Mađarskom, kod Terezina Polja. Planirana dužina autoceste iznosi 86,5 km.

Daljnja dinamika gradnje i dovršetka autoceste bit će određena programom gradnje.

KOMUNALNO GOSPODARSTVO

Sustav komunalnoga gospodarstva cjelovit je sustav uređen Zakonom o komunalnom gospodarstvu kojim su određena načela, način obavljanja i financiranje komunalnoga gospodarstva. Komunalne djelatnosti obavljaju se kao javna služba. Jedinice lokalne samouprave koje obavljaju komunalne djelatnosti obvezne su osigurati njihovo trajno i kvalitetno obavljanje, osigurati održavanje i funkcionalnost komunalnih objekata.

Komunalne djelatnosti mogu obavljati samo trgovačka društva i javne ustanove koje osniva jedinica lokalne samouprave i služba - vlastiti pogon koji osniva jedinica lokalne samouprave, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji ili ugovora o povjeravanju ko-

munalnih poslova. Komunalne djelatnosti taksativno su određene i definirane zakonom, a to su: prijevoz putnika u javnom prometu, održavanje čistoće, odlaganje komunalnog otpada, održavanje javnih površina, održavanje nerazvrstanih cesta, tržnice na malo, održavanje groblja i krematorija, obavljanje dimnjačarskih poslova, javna rasvjeta te djelatnosti od lokalnog značenja određene odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave.

PROMET

Povoljan zemljopisni i prometni položaj Republike Hrvatske omogućuje razvijanje prometne infrastrukture i prometnih djelatnosti kao jednog od važnijih čimbenika ukupnoga gospodarskog i društvenog razvitka zemlje.

Iz godine u godinu Hrvatska je prometno sve povezaniya, te je tako sredinom 2005. godine za promet otvorena dugoočekivana autocesta Zagreb – Split koja povezuje kontinent s obalom. Iako je posljednjih nekoliko godina puno učinjeno na gradnji novih cesta, i dalje su potrebna velika ulaganja u postojeću i novu infrastrukturu s posebnim naglaskom na boljoj povezanosti primorskog i kontinentalnog dijela države - završetak gradnje autoceste Zagreb – Dubrovnik.

Također, sve se više ulaže u djelatnostima luka, pomorskog i riječnog brodarstva te željeznica. Godine 2012. Hrvatske željeznice iz pet društava prelaze u tri nova društva, i to: HŽ Cargo, HŽ putnički prijevoz te HŽ infrastruktura. Tijekom 2013. godine sva tri društva započinju s restrukturiranjem i modernizacijom infrastrukture i voznog parka. Željeznički sustav Republike Hrvatske temelji se na načelu razdvajanja željezničkog prijevoza

i željezničke infrastrukture u kojem djeluju Agencija za sigurnost željezničkog prometa dok regulaciju tržišta željezničkih usluga obavlja HAKOM.

Također, svoj izvrstan zemljopisni položaj i odlične preduvjete za pretovar svih vrsta tereta (generalnih, rasutih, kontejnerskih, ro-ro, tekućih, žive stoke i dr.) luka Rijeka, kao i ostale naše luke, treba iskoristiti još više jer procjene budućih prometnih tokova upućuju na očekivanje porasta pomorskog prometa, osobito na sjevernojadranskom pomorskom pravcu, i to ponajprije kao posljedicu prekapacitiranosti sjevernoeuropskih luka.

Udio kombiniranog prijevoza u ukupnom prijevozu robe vrlo je malen. Kako je ta grana prometa jedan od najsuvremenijih oblika, primjerena i zaštiti okoliša, potrebno ju je uz državne poticaje razviti što prije radi uključivanja u europske pravce.

Također, RH treba iskoristiti svoj geoprometni položaj i u zračnom prometu jer je kao jedna od zemalja Mediterana na križanju zračnih putova za južnu, istočnu i srednju Europu. U RH sedam je zračnih luka (Zagreb, Split, Dubrovnik, Zadar, Rijeka, Pula i Osijek), namijenjenih međunarodnom prometu te dva zračna pristaništa, Brač i Lošinj, za prihvrat i otpremu manjih zrakoplova komercijalne namjene.

INFRASTRUKTURA U 2014. GODINI

Ceste: ukupno 26.778 km (državne, županijske, lokalne), od toga 1290 km autocesta, i 2251 km E-cesta.

Željeznica: 2604 km pruga od čega 970 elektrificirano

Cjevovodi: 610 km naftovoda, 2530 km plinovoda (podatak iz 2013. DZS ljetopis za 2014.)

Registrirana cestovna motorna vozila:

1.474.495 osobnih vozila, 5040 autobusa i 143.660 teretnih vozila (uključujući i radna vozila).

(Izvor: DZS, Transport i komunikacije u 2014., Izdanje Zagreb 2015.)

STRUKTURA PRIJEVOZA PUTNIKA I ROBE PREMA VRSTAMA PRIJEVOZA U 2015.GODINI

Prevezeni putnici (u tis.)	88.810
- željeznički prijevoz	21.683
- cestovni prijevoz	52.126
- pomorski i obalni prijevoz	13.082
- zračni prijevoz	1.919
Prevezena roba (u tis. tona)	106.537
- željeznički prijevoz	9.939
- cestovni prijevoz	66.491
- pomorski i obalni prijevoz	21.376
- prijevoz unutarnjim vodenim putovima	566 (bez tranzita)
- zračni prijevoz	3
- cjevovodni transport	8.162

(Izvor: DZS; Priopćenje – Transport u četvrtom tromjesečju 2015., Br.5.1.1./4., Obrada: HGK)

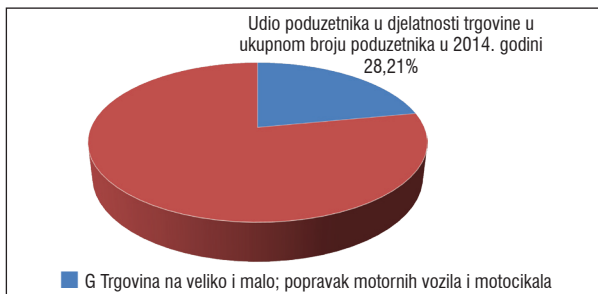
U području prijevoza i skladištenja 8.447 je registriranih pravnih osoba, sa 57.981 zaposlenih. To je 2,8% u ukupnom broju registriranih pravnih osoba i 5,22% u ukupnoj zaposlenosti u pravnim osobama u RH.

(Izvor: DZS, Statistički ljetopis RH 2015.)

TRGOVINA

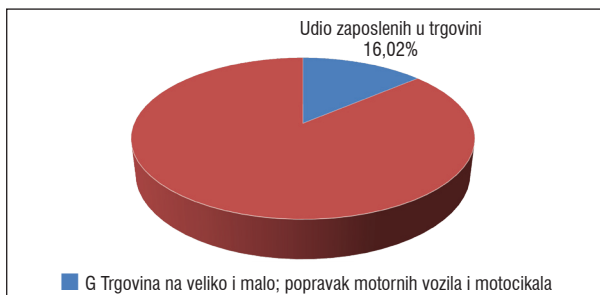
Distributivna trgovina ima veliko značenje u gospodarstvu Hrvatske. U trgovini prema kriteriju udjela u ukupnom broju registriranih pravnih osoba posluje 31,1% gospodarskih subjekata, te zapošljava oko 16% ukupnog broja zaposlenih. Udio distributivne trgovine u BDP-u kreće se oko 10%.

UDIO PODUZETNIKA U DJELATNOSTI TRGOVINE U UKUPNOM BROJU PODUZETNIKA U 2014. GODINI

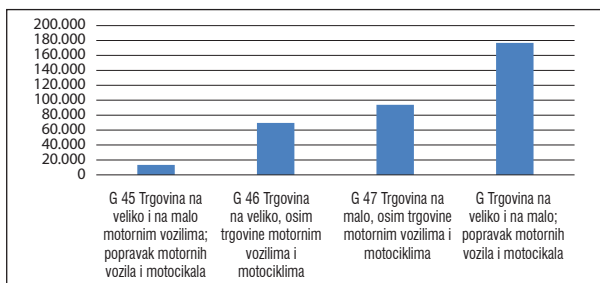
Izvor: DZS – Statistički ljetopis RH 2015.; Obrada: Sektor za trgovinu HGK

UDIO ZAPOSLENIH U DJELATNOSTI TRGOVINE U PROSINCU 2015. GODINE

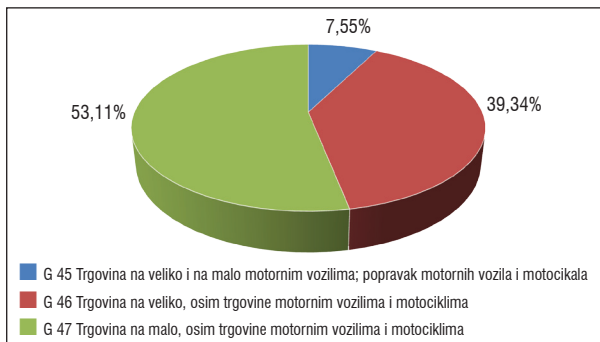
Izvor: DZS – Priopćenje – Zaposleni prema djelatnostima u prosincu 2015.; Obrada: Sektor za trgovinu HGK

BROJ I UDIO ZAPOSLENIH PO DJELATNOSTIMA TRGOVINE PREMA NKD-U U PROSINCU 2015. GODINE

Izvor: DZS – Priopćenje – Zaposleni prema djelatnostima u prosincu 2015.; Obrada: Sektor za trgovinu HGK

UDIO ZAPOSLENIH PO DJELATNOSTIMA TRGOVINE PREMA NKD-U U PROSINCU 2015. GODINE

Izvor: DZS – Priopćenje – Zaposleni prema djelatnostima u prosincu 2015.; Obrada: Sektor za trgovinu HGK

Napomena: Grafički prikaz sadrži oznake djelatnosti trgovine prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti čija su pojašnjenja na kraju analize!

U pravnim je osobama u djelatnosti trgovine, prema NKD-u G, u 2015. godini bilo ukupno 176.714 zaposlenih. Od ukupnog broja zaposlenih u djelatnosti trgovine, najviše je bilo zaposlenih u trgovini na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima (G47), i to 93.853 zaposlena odnosno 53,11 posto svih zaposlenih u trgovini. Drugi je najveći poslodavac u djelatnosti trgovine trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima (G46) koja je zapošljavala 69.518 zaposlenih odnosno 39,34 posto zaposlenih u trgovini. Dok je trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima, popravak motornih vozila i motocikala (G45) zapošljavala 13.343 osobe odnosno 7,55 posto svih zaposlenih u djelatnosti trgovine.

Od kolovoza 2014. godine do danas, promet u trgovini na malo kontinuirano raste, čemu je doprinijelo i poboljšanje potrošačkog optimizma, a na što je djelomično utjecalo i realno povećanje neto plaća koje je ostvareno 2015. Godine.

U 2015. je godini realan promet u trgovini na malo, prema kalendarski prilagođenim podacima, u prosjeku bio oko 2,4 % veći u odnosu na 2014. godinu (kada je rast iznosio 0,4 %).

U skladu s europskom i svjetskom praksom, i hrvatska trgovina nastoji što učinkovitije i uspješnije odgovoriti na želje i potrebe kupaca. Domaća trgovina prati sve trendove, o čemu svjedoči gradnja suvremene trgovačke mreže koja asortimanom, kvalitetom ponude i usluga te cijenama može ravnopravno sudjelovati u tržišnoj utakmici izložena brojnoj konkurenciji.

NACIONALNA KLASIFIKACIJA DJELATNOSTI – PODRUČJE G

G – Trgovina na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikala

G 45 – Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima; popravak motornih vozila i motocikala

G 46 – Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima

G 47 – Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima

RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA

Obrazovanje i osposobljavanje prepoznato je kao temelj razvoja i uspjeha današnjeg društva znanja i ekonomije znanja. Gospodarski razvoj neke zemlje zahtijeva kreativnost, inovativnost i cjeloživotno učenje. Znanje i inovacije najvrednija su imovina, naročito u uvjetima intenzivne globalne konkurencije. Visokokvalitetno predškolsko, osnovno, srednje, visoko te strukovno obrazovanje i osposobljavanje i prepoznavanje vrijednosti cjeloživotnog učenja temelj su uspjeha Europe. Cjeloživotno učenje vodi prema rastu i zapošljavanju te daje svakome priliku potpune uključenosti u društvo. Hrvatska je, kao dio europskoga kulturološkog prostora, prihvatila koncepciju cjeloživotnog učenja kao temelj vlastite strategije obrazovanja.

Jedna od strateških odrednica Europe, ali i Hrvatske, je povećanje zapošljivosti i prilagodljivosti radne snage kroz uspostavu sustava koji će zadovoljiti sadašnje i buduće potrebe za kompetencijama na tržištu rada. Neusklađenost obrazovnog sustava s potrebama svijeta rada je velika. U Hrvatskoj su 2014. i 2015. godinu obilježile reformske aktivnosti u području obrazovanja kroz daljnji razvoj i provedbu Hrvatskog kvalifikacijskog okvira (HKO) i predlaganje cjelovite kurikularne reforme. Cilj je reforme omogućiti razvoj dinamičnoga i prilagođenoga kurikulumu za sve razine i oblike obrazovanja, razvoj kadrovske i tehničke infrastrukture te legislative za neformalno obrazovanje i poticanje cjeloživotnog učenja. Složeni proces prilagodbe obrazovnog sustava u Hrvatskoj događa se kroz razvoj i provedbu Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira (HKO) – reformskog alata za uređivanje sustava cjeloživotnog učenja i sustava nacionalnih kvalifikacija. Okvir sustavno na svim razinama obrazovanja promovira ishode učenja i stvarne kompetencije, stečena znanja i vještine te usklađuje ishode učenja s potrebama tržišta rada i razvoja gospo-

darstva, društva i pojedinca, daje mogućnost izgradnje sustava priznavanja znanja stečenog kroz neformalno i informalno učenje odnosno cjeloživotno učenje, osigurava pouzdanost kvalifikacija, usporedivost i priznavanje kako u Hrvatskoj tako i međunarodnom okružju posredstvom Europskog kvalifikacijskog okvira i time poštuje načelo obrazovne i radne mobilnosti.

Zakon o HKO-u donesen je 2013., a Pravilnik o Registru HKO-a 2014. godine. Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije RH donesena je 2014. godine. U kreiranju sustava cjeloživotnog učenja jedan od izazova bit će razvoj sustava vrednovanja znanja stečenog neformalnim i/ili informalnim oblicima učenja, kao i izgradnja sustava strukovnog obrazovanja koji će za stjecanje potrebnih kompetencija koristiti model učenja temeljenog na radu (work based learning) u realnim radnim uvjetima u poduzećima.

Na razini srednjoškolskog obrazovanja u gimnazijama i četverogodišnjim strukovnim školama školske godine 2009./2010. uvedena je državna matura ili završni ispit. Državna matura obvezni je završni pismeni ispit koji se polaže na kraju srednjoškolskog obrazovanja. Obvezu polaganja državne mature imaju gimnazijalci, a učenici četverogodišnjih strukovnih škola državnu maturu polažu samo ako planiraju nastaviti svoje obrazovanje

na nekom od visokih učilišta. Rezultat državne mature jedan je od bitnih uvjeta za nastavak obrazovanja, kao i oblik vanjskog vrednovanja obrazovanja koji omogućuje unapređivanje i osiguravanje kvalitete te standardizaciju znanja na razini cijele zemlje.

Reforma visokog obrazovanja usklađena s Bolonjskim procesom uvela je novi na-

čin studiranja u tri ciklusa, uveden je dodatak diplomi te mjerenje opterećenosti studenata ECTS bodovima. Na taj se način postiže usklađenost s europskim sustavom koja vodi stvaranju zajedničkog prostora visokog obrazovanja, što će osigurati pokretljivost studenata i zapošljivost građana Europske unije. Daljnji naponi akademske zajednice, poslovne zajednice te nadležnih ministarstava usmjereni su na razvijanje veza između visokih učilišta, akademske zajednice i gospodarstva radi transfera znanja, otvaranja novih mogućnosti financiranja visokih učilišta te povećavanja mogućnosti zapošljavanja kroz projekte daljnjeg razvoja i provedbe HKO-a.

Ključne kompetencije u sustavu obrazovanja odnose se i na razvoj poduzetništva. Strategija učenja za poduzetništvo, 2010. godine uvodi poduzetničke kompetencije u sve oblike i razine obrazovanja, što je u suglasju s ciljevima Regionalnog centra za razvoj poduzetničkih kompetencija za zemlje jugoistočne Europe (SEECEL).

UPISANA DJECA, UČENICI I STUDENTI PREMA RAZINAMA OBRAZOVANJA NA POČETKU ŠKOLSKE GODINE 2014./2015.

	Broj institucija	Broj djece / učenika / studenata	Broj odgojitelja / učitelja / nastavnika i suradnika u nastavi
Predškolsko obrazovanje	1.590	109.963	11.125
Osnovno obrazovanje	2.130	323.195	32.616
Srednje obrazovanje	743	178.661	26.756
Visoko obrazovanje	134	157.827	16.121
Ukupno	4.597	769.646	86.618

Izvor: DZS, Statistički ljetopis 2015.; Obrada: HGK

ZAPOSLENI U PRAVNIM OSOBAMA PREMA STUPNJU STRUČNOG OBRAZOVANJA - STANJE 31. OŽUJKA 2014. GODINE

Stupanj stručnog obrazovanja	Struktura u %	
Visoko	223.427	22,2
Više	87.446	8,7
Srednje	499.738	49,6
Niže	26.560	2,6
Visokokvalificirani	14.212	1,4
Kvalificirani	79.564	7,9
Polukvalificirani	17.603	1,7
Nekvalificirani	58.906	5,9
Ukupno	1.007.456	100,0

Izvor: DZS, Statistički ljetopis 2015.; Obrada: HGK

BANKE I DRUGE FINANCIJSKE INSTITUCIJE

U Hrvatskoj je osnovano 27 banaka, jedna štedna banka, Hrvatska banka za obnovu i razvitak i 24 kreditne uni-je. U ukupnoj imovini financijskih posrednika na kraju 2014. godine, banke su sudjelovale s najvećim udjelom, sa 71 posto. Više od 90 posto ukupne bankovne aktive je u potpunom ili pretežitom stranom vlasništvu. Na hrvatskom financijskom tržištu djeluje i pet stambenih štedionica, a njihov udio u ukupnoj imovini financijskih posrednika na kraju 2014. godine bio je 1,4 posto. Udio osiguravatelja u ukupnoj imovini financijskih posrednika na kraju 2014. godine bio je 6,4 posto. Danas u Hrvatskoj posluju 23 društva za osiguranje i jedno društvo za reosiguranje, Hrvatski pool za osiguranje i reosiguranje nuklearnih rizika, 44 društva za posredovanje u osiguranju te više od 500 društava i obrta za zastupanje u osiguranju. U Hrvatskoj ima 20 društava za upravljanje investicijskim fondovima, koji upravljaju sa 85 UCITS fondova, 28 alternativnih investicijskih fondova te dva posebna fonda osnovana po posebnim zakonima. Njihov udio u ukupnoj imovini financijskih posrednika u istom razdoblju bio je oko 3 posto. U Hrvatskoj djeluju po 4 obvezna mirovinska fonda A, B i C kategorije, 6 otvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova, 17 zatvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova te jedno mirovinsko osiguravajuće društvo. Na kraju 2014. godine njihov udio u ukupnoj imovini financijskih posrednika bio je 12,6 posto. Na tržištu kapitala djeluje i 8 investicijskih društava (brokerskih društava), Zagrebačka burza, Središnje klirinško depozitarno društvo i Tržište novca Zagreb, a 15 banaka ima ovlaštenje za poslovanje s vrijednosnim papirima. Usluge leasinga pruža 20 leasing društava koja

u ukupnoj imovini financijskih posrednika sudjeluju sa 3,5 posto. Odobrenje za izdavanje elektroničkog novca ima 6 institucija za elektronički novac. U Hrvatskoj se koriste platne kartice iz skupine Mastercard, Visa, American express i Diners club te se njima može plaćati na vi-

še od 102.000 EFT POS terminala, dok se gotovina može podići na više od 4.400 bankomata širom Hrvatske. Danom pristupa Republike Hrvatske Europskoj uniji na snagu su stupile odredbe zakonodavnog okvira iz područja financijskih usluga koje omogućuju pružateljima financijskih usluga s odobrenjem nadležnog regulatora država članica EU da svoje usluge pružaju izravno i na području Republike Hrvatske (tzv. „passporting“). Relevantne uredbe EU (a koje su implementirane u hrvatsko zakonodavstvo) omogućuju da i hrvatski pružatelji usluga pod istim uvjetima posluju i u drugim državama članicama EU.

TRGOVINA S INOZEMSTVOM

Republika Hrvatska punopravna je članica Europske unije od 1. srpnja 2013. godine, sa svim pravima i obvezama koje iz tog članstva proizlaze.

Članstvom u EU Hrvatska je dio jedinstvenoga unutarnjeg tržišta i carinske unije. Unutarnje tržište obilježavaju sloboda kretanja roba, usluga, kapitala i ljudi te zajednička trgovinska politika i zajednička poljoprivredna politika. Na jedinstvenom tržištu EU, koje čini 28 država članica, robe, usluge, kapital i ljudi, mogu se kretati slobodno, kao unutar jedne države, bez prepreka koje predstavljaju državne granice. Carinsku uniju obilježavaju zajednički carinski propisi i bescarinska trgovina među državama članicama EU.

U trgovinskim odnosima s trećim državama primjenjuje se Zajednička trgovinska politika koja se temelji na jedinstvenim načelima u trgovinskim odnosima EU sa svijetom, osobito u pogledu zajedničkih carinskih stopa, koje proizlaze iz sklopljenih trgovinskih sporazuma, ujednačavanja mjera liberalizacije trgovine, utvrđivanja zajedničke izvozne politike, korištenja trgovinskih zaštitnih mehanizama, uklanjanja trgovinskih prepreka, komercijalnih aspekata prava intelektualnog vlasništva te izravnih stranih ulaganja. Zajednička trgovinska politika obuhvaća i određuje bilateralne trgovinske odnose EU s trećim zemljama i multilateralne odnose EU kroz suradnju s multilateralnim organizacijama (WTO).

Ulaskom u EU značajno su povećane mogućnosti pre-

ferencijalnog izvoza i uvoza s obzirom na sporazume o slobodnoj trgovini koje je Unija sklopila ili će sklopiti s trećim zemljama. Pri uvozu robe nepreferencijalnog/nepovlaštenog podrijetla iz trećih zemalja primjenjuje se Zajednička carinska tarifa EU.

Prilikom uvoza ili izvoza često, pored ostale dokumentacije, robu prati i dokaz o podrijetlu robe. Predmetni dokazi izdaju se za robu koja udovolji određenim propisanim pravilima podrijetla, te se za istu kod uvoza primjenjuje povlaštena (preferencijalna) stopa carine ili je ista podložna ili izuzeta od primjene određenih mjera trgovinske politike. Iz tog razloga, podrijetlo robe neovisno služi li primjeni povlaštene stope carine ili izuzeću od primjene neke od mjera trgovinske politike, od izuzetnog je značaja. Ono što treba istaknuti je da EU ima zaključen čitav niz preferencijalnih sporazuma i to kako dvostranih, tako i jednostranih te je na stranicama Ministarstva financija RH – Carinske uprave objavljen pregled svih preferencijalnih aranžmana koje EU primjenjuje uz naznake gdje se predmetni ugovori ili odluke mogu pronaći kako bi se detaljnije proučile. Ujedno treba naglasiti da je ovo trenutno stanje, a trgovinski su pregovori „živi organizam“ i kontinuirano se pregovara sa određenim državama te je i sama shema ugovora podložna promjenama.

U primjeni su sporazumi o slobodnoj trgovini i drugi preferencijalni aranžmani koje je EU sklopila s određenim trećim zemljama.

Popis svih Ugovora o slobodnoj trgovini (protokola o podrijetlu) i autonomnih aranžmana koje EU primjenjuje u trgovini sa državama ugovornicama-8/1/2016, Verzija 1.4 https://carina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/CTVP//TABELA_UGOVORI%20v1_4-8-1-2016.pdf

Primjenom Općeg sustava povlastica (GSP) moguće su dodatne pogodnosti koje EU jednostrano primjenjuje prema zemljama u razvoju i najnerazvijenijim zemljama tako da omogućuje povoljniji tretman pri uvozu robe iz tih zemalja.

Pri izvozu iz RH/EU za izvoz robe nepreferencijalnog/nepovlaštenog podrijetla u zemlje s kojima EU nema sklopljen ugovor o slobodnoj trgovini ili nisu zadovoljena preferencijalna pravila podrijetla, primjenjuje se osnovna stopa carine prema načelu najpovlaštenije nacije (MFN).

Pri izvozu u zemlje s kojima je EU sklopila sporazum o slobodnoj trgovini primjenjuju se snižene stope carine, odnosno carine utvrđene tim sporazumima.

Kada je sporazumima o slobodnoj trgovini i jednostranim aranžmanima propisano da robu pri izvozu i uvozu prati potvrda o povlaštenom podrijetlu robe (EUR.1, EUR-MED), tu potvrdu izdaje nadležna carina. Ako je ugovorom sa stranom osobom, propisima strane države ili EU propisima predviđeno da robu pri izvozu prati potvrda o nepovlaštenom podrijetlu, nju izdaje Hrvatska gospodarska komora.

Uz propisana izuzeća od plaćanja carine za određene skupine robe, ovisno o posebnoj uporabi, EU ima razrađen mehanizam za poticanje i povećanje konkurentnosti domaće proizvodnje *tarifnim suspenzijama i autonomnim carinskim kvotama*. Taj mehanizam europskim proizvođačima omogućuje pokretanje postupka za snižavanje stopa carine kako bi se omogućila nabava sirovina uz povoljnije uvjete.

EU primjenjuje brojne mjere trgovinske politike radi zaštite tržišta i domaće proizvodnje od prekomjernoga dampinškog ili subvencioniranog uvoza robe iz trećih zemalja. Najznačajnije su mjere trgovinske politike: *antidampinške i kompenzacijske carine*.

Antidampinške i kompenzacijske carine uvode se kao dodatno davanje uz redovnu carinu. Postupak i način utvrđivanja postojanja dampinga ili subvencije pri uvozu ili moguće štete domaćoj proizvodnji zbog takvog uvoza te postupak i način uvođenja antidampinške, odnosno kompenzacijske, pristojbe propisuje se u skladu s pravilima WTO-a.

Uz tarifne mjere moguća je primjena niza netarifnih mjera kojima se propisuju ograničenja ili zabrane u trgovini s trećim zemljama, npr. uvozne i izvozne dozvole u poljoprivredi, uvozne dozvole u tekstilnom sektoru, količinska ograničenja i uvozne dozvole u sektoru čelika, zabrane u trgovini s pojedinim zemljama i dr.

Pri uvozu nekih proizvoda iz trećih zemalja (hrana, životinje, lijekovi, kulturna dobra, dual use i sl.) kao dokaz o njihovoj ispravnosti i kakvoći potrebno je priložiti posebne potvrde (sanitarnu, veterinarsku, fitopatološku ili potvrdu o kakvoći). Te potvrde izdaju nadležne institucije ovisno o vrsti robe. Roba podrijetlom iz treće ze-

mlje, za koju je propisan postupak obveznog atestiranja ili homologacije, treba se ispitati i atestirati u ovlaštenoj organizaciji te odgovarajuće označiti prije stavljanja u promet.

ROBNA RAZMJENA U 2015.

	u HRK	%
IZVOZ UKUPNO	87.793.449.303	100,00
Europa	78.294.263.295	89,17
Azija	3.888.193.894	4,43
Sjeverna i Srednja Amerika	2.699.233.992	3,08
Afrika	1.814.664.860	2,07
Oceanija	540.986.152	0,62
Južna Amerika	404.861.101	0,46
UVOZ UKUPNO	140.740.636.750	100,00
Europa	124.143.799.627	88,20
Azija	11.408.864.024	8,11
Sjeverna i Srednja Amerika	2.011.028.758	1,43
Afrika	958.384.863	0,68
Južna Amerika	779.389.741	0,55
Oceanija	36.061.625	0,03

Izvor: Državni zavod za statistiku

Obrada: Hrvatska gospodarska komora

NAJVAŽNIJI TRGOVINSKI PARTNERI U 2015.

IZVOZ	u HRK	%
Italija	11.767.771.787	13,39
Slovenija	10.793.966.070	12,27
Njemačka	9.923.258.495	11,30
Bosna i Hercegovina	8.563.282.641	9,75
Austrija	5.724.192.400	6,52
Srbija	4.280.751.719	4,88
Mađarska	3.156.985.761	3,59
Francuska	2.063.058.469	2,35
SAD	2.047.821.282	2,34
Nizozemska	1.787.390.462	2,03
Ukupno prikazan izvoz	60.108.479.086	68,47
Ukupan izvoz RH	87.793.449.303	100,00

Izvor: Državni zavod za statistiku

Obrada: Hrvatska gospodarska komora

UVOZ	u HRK	%
Njemačka	21.826.668.930	15,50
Italija	18.591.914.155	13,21
Slovenija	15.018.547.690	10,67
Austrija	12.860.165.828	9,14
Mađarska	10.933.112.795	7,77
Nizozemska	5.282.907.793	3,75
Poljska	3.971.193.538	2,82
Kina	3.939.895.055	2,81
Bosna i Hercegovina	3.768.905.261	2,68
Srbija	3.295.516.456	2,34
Ukupno prikazan uvoz	99.488.827.501	70,69
Ukupan uvoz	140.740.636.750	100,00

Izvor: Državni zavod za statistiku

Obrada: Hrvatska gospodarska komora

STRUKTURA ROBNE RAZMJENE U 2015.

IZVOZ	u HRK	%
NAJZNAČAJNIJI PROIZVODI		
Mineralna goriva, mineralna ulja i destilati	9.592.820.264	10,93
Nuklearni reaktori; kotlovi, strojevi, aparati	8.332.814.770	9,49
Električni strojevi i oprema i dijelovi za njih	6.976.723.835	7,95
Drvo i drvni proizvodi	5.189.539.459	5,91
Farmaceutski proizvodi	3.946.061.074	4,49
Pokućstvo; krevetna oprema, madraci, jastuci	3.539.179.078	4,03
Odjeća i pribor za odjeću	3.468.441.802	3,95
Brodovi i plutajuće konstrukcije	2.851.573.203	3,25
Proizvodi od željeza i čelika	2.773.113.446	3,16
Vozila, osim željezničkih i dijelovi	2.634.835.115	3,00
Ukupno prikazan izvoz	49.305.102.046	56,16
Ukupan izvoz	87.793.449.303	100,00

Izvor: Državni zavod za statistiku

Obrada: Hrvatska gospodarska komora

UVOZ	u HRK	%
NAJZNAČAJNIJI PROIZVODI		
Mineralna goriva, mineralna ulja i destilati	21.422.522.491	15,22
Nuklearni reaktori; kotlovi, strojevi, aparati	12.857.357.258	9,14
Električni strojevi i oprema i dijelovi za njih	11.066.254.749	7,86
Motorna vozila (osim tračnih) i njihovi dijelovi	8.506.467.438	6,04
Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa	6.453.108.793	4,59
Farmaceutski proizvodi	5.714.251.855	4,06
Odjeća i pribor za odjeću	4.060.170.012	2,88
Željezo i čelik	3.685.956.663	2,62
Proizvodi od željeza i čelika	3.620.302.760	2,57
Papir i karton; proizvodi od papirne mase	3.114.961.391	2,21
Ukupno prikazan uvoz	80.501.353.410	57,19
Ukupan uvoz	140.740.636.750	100,00

Izvor: Državni zavod za statistiku

Obrada: Hrvatska gospodarska komora

EUR/HRK = 7,609601 (2015. godišnji prosjek)

USD/HRK = 6,862262 (2015. godišnji prosjek)

STRANA ULAGANJA

Strana ulaganja u Hrvatskoj uređena su Zakonom o trgovačkim društvima, Zakonom o poticanju ulaganja, Zakonom o strateškim investicijskim projektima RH i drugim zakonima. Inozemni ulagač je u pravima, obvezama i pravnom položaju u trgovačkom društvu, pod uvjetom uzajamnosti, izjednačen s domaćom osobom. Ustavom Republike Hrvatske utvrđeno je da se prava stečena ulaganjem kapitala neće umanjivati zakonom ili drugim pravnim aktima te se osigurava slobodno iznošenje dobiti i uloženoga kapitala iz zemlje po prestanku ulaganja.

Ukupna su inozemna ulaganja u Hrvatskoj od 1993. do 2015. godine iznosila 29.557,2 milijuna eura.

**INOZEMNA IZRAVNA ULAGANJA PO ZEMLJAMA OD 1993. DO 2015.
GODINE**

ZEMLJA	milijuni eura
Nizozemska	5.968,6
Austrija	5.587,2
Njemačka	2.663,0
Mađarska	2.058,7
Luksemburg	2.049,1
Italija	1.416,1
Francuska	1.401,7
Slovenija	1.278,8
Velika Britanija	1.094,0
Švicarska	877,9
Ostale zemlje	5.162,0
UKUPNO	29.557,2

Izvor: Hrvatska narodna banka

Obrada: Hrvatska gospodarska komora

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA

Hrvatska gospodarska komora samostalna je stručno-poslovna organizacija svih pravnih subjekata koji obavljaju gospodarsku djelatnost u Republici Hrvatskoj. Kao institucija koja zastupa, promiče i štiti interese hrvatskoga gospodarstva u zemlji i inozemstvu, utemeljena je 1852. godine na europskoj tradiciji tzv. komora kontinentalnog tipa s obvezatnim članstvom što znači da manji plaćaju manje, veći više, a svi imaju pravo na jednak pristup informacijama i uslugama. Svojom dugom tradicijom djelovanja predstavlja pouzdan izvor informacija svim hrvatskim tvrtkama i njihovim inozemnim partnerima. Vrata Komore otvorena su svim domaćim i stranim poslovnim subjektima kojima Komora pružanjem poslovnih informacija, usluga i kontakata uvijek stoji na raspolaganju.

Djelovanje HGK obuhvaća niz područja određenih Zakonom o Hrvatskoj gospodarskoj komori, statutom, kao i brojnim posebnim propisima kojima je preneseno izvršavanje javnih ovlasti. Komora posebnu pozornost pridaje izvršavanju povjerenih javnih ovlasti kako bi uspješno obavila ulogu servisa svojim članicama te spona između državnih tijela i poslovne zajednice.

HGK čini, osim Središnjice u Zagrebu, i Komore Zagreb, i devetnaest županijskih komora i to u: Bjelovaru, Čakovcu, Dubrovniku, Karlovcu, Koprivnici, Krapini, Osijeku, Otočcu, Požegi, Puli, Rijeci, Sisku, Slavonskom Brodu, Splitu, Šibeniku, Varaždinu, Virovitici, Vukovaru, Zadru, kao i Ured za područja posebne državne skrbi

u Kninu. U namjeri da osigura što kvalitetniju potporu hrvatskim tvrtkama u njihovu nastupu na inozemnim tržištima, posebice na tržištima susjednih zemalja te zahtjevnom tržištu Europske unije, Komora nudi hrvatskim tvrtkama mogućnost korištenja usluga njenih predstavnika u inozemstvu koja djeluju u Bruxellesu u Belgiji i Moskvi u Ruskoj Federaciji.

Članice Komore svoje djelovanje i interese ostvaruju strukovnim povezivanjem u udruženja i zajednice unutar kojih se raspravlja o svim aspektima poslovanja te se priprema nastup prema kreatorima gospodarske politike s ciljem stvaranja uvjeta za što uspješnije poslovanje. Svaka članica Komore pripada udruženju prema registriranoj djelatnosti ili zajednicama koje povezuju više djelatnosti. U Hrvatskoj gospodarskoj komori djeluje 57 strukovnih udruženja i 33 zajednice.

HGK ima najveću bazu podataka o hrvatskome gospodarstvu. Osim vlastite baze podataka, objedinjuje informacijske izvore trgovačkih sudova, Financijske agencije, Porezne uprave, Državnog zavoda za statistiku i trgovačkih društava.

HGK je prva javna institucija u Republici Hrvatskoj koja od 2005. godine ima uveden i certificiran sustav upravljanja kvalitetom prema normi ISO 9001, u koji su, osim Središnjice u Zagrebu, uključene i sve županijske komore.

Razvoj gospodarstva Republike Hrvatske zajednička je misija Vlade Republike Hrvatske, kao i HGK i njenih članica, stoga je Komori povjereno da:

- promiče gospodarstvo Republike Hrvatske u zemlji i inozemstvu, s osobitim naglaskom na unapređenju i internacionalizaciji poslovanja malih i srednjih tvrtki te stvaranju povoljnijih uvjeta za njihovo poslovanje;
- radi podizanja konkurentnosti članica, organizira stalni proces stručnog i poslovnog obrazovanja, profesionalne edukacije i unapređenja rada i poslovanja članica;
- priprema i organizira gospodarska izaslanstva te razne međunarodne gospodarske aktivnosti poput konferencija, foruma, prezentacija, individualnih susreta sa stranim tvrtkama te domaće i međunarodne sajmove;

- širi mrežu gospodarskih predstavništava u inozemstvu;
- pruža pomoć u izboru i stručnoj pripremi trgovinskih atašea i gospodarskih savjetnika;
- informira javnost i svoje članice o aktivnostima i
- podupire Vladu RH u stvaranju povoljnijeg poslovnog okružja.

Hrvatskoj gospodarskoj komori uručeno je i priznanje Hrvatskog društva menadžera kvalitete koje se dodjeljuje organizacijama koje značajno pridonose razvoju kvalitete u svrhu povećanja konkurentnosti gospodarstva i kvalitete civilnog društva. Priznanje je pokazatelj komorskog doprinosa u nastojanjima povećanja konkurentnosti gospodarstva putem kvalitete.

Uz to, suradnjom s hrvatskim sveučilištima, s ciljem jačeg povezivanje gospodarstva i akademske zajednice, i zalaganjem za uvođenje sustava dualnog obrazovanja, HGK kontinuirano radi na usklađivanju potreba gospodarstva s tržištem rada.

SREDIŠNJICA

Rooseveltov trg 2

10000 ZAGREB

Tel.: +385 (0)1 4561-555

E-mail: hgk@hgk.hr

Besplatni info telefon: 0800 1852

www.hgk.hr

LUKA BURILOVIĆ, predsjednik

Tel.: +385 (0)1 4561-712

Fax: +385 (0)1 4828-365

E-mail: predsjednik@hgk.hr

URED PREDSJEDNIKA

Ivan Barbarić, predstojnik Ureda predsjednika

Tel.: +385 (0)1 4561-712

Fax: +385 (0)1 4828-365

E-mail: ivan.barbaric@hgk.hr

SLUŽBA ZA KOMUNIKACIJE

Martina Sokač Saraga, voditeljica

Tel.: +385 (0)1 4561-561

E-mail: osj@hgk.hr

POTPREDSJEDNICI

Ivan Škorić, potpredsjednik za poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo

Tel.: +385 (0)1 4561-536

Fax: +385 (0)1 4826-354

E-mail: iskoric@hgk.hr

Josip Zaher, potpredsjednik za turizam, trgovinu i financije

Tel.: +385 (0)1 4561-536

Fax: +385 (0)1 4826-354

E-mail: jzaher@hgk.hr

Mirjana Čagalj, potpredsjednica za graditeljstvo, promet i veze

Draškovićeva 45, 10000 Zagreb

Tel.: +385 (0)1 4606-822

E-mail: mcagalj@hgk.hr

Želimir Kramarić, potpredsjednik za međunarodne poslove i EU

Tel.: +385 (0)1 4561-760

E-mail: zkramaric@hgk.hr

Tomislav Radoš, dr. sc., potpredsjednik za industriju i IT, energetiku i zaštitu okoliša

Tel.: +385 (0)1 4606-705

Draškovićeva 45, 10000 Zagreb

E-mail: trados@hgk.hr

GLAVNI TAJNIK

Marina Rožić, glavni tajnik

Tel.: +385 (0)1 4561-718

Fax: +385 (0)1 4561-692

E-mail: mrozcic@hgk.hr

U SASTAVU HGK DJELUJE 19 ŽUPANIJSKIH KOMORA I KOMORA ZAGREB

KOMORA ZAGREB

Zlatan Fröhlich, predsjednik
Mladen Stević, direktor
Draškovićeve 45, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4606-777
Fax: +385 (0)1 4606-813
E-mail: hgkzg@hgk.hr
www.zg.hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA BJELOVAR

Jakov Ćorić, predsjednik
Martina Posavac, direktorica
Preradovićeve 4/I, 43000 Bjelovar
Tel.: +385 (0)43 274-060
Fax: +385 (0)43 241-908
E-mail: hgkbj@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA ČAKOVEC

Mladen Križaić, predsjednik
Dijana Krnjak, direktorica
Ivana Gorana Kovačića 2, 40000 Čakovec
Tel.: +385 (0)40 311-160
Fax: +385 (0)40 311-161
E-mail: hgkck@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA DUBROVNIK

Terezina Orlić predsjednica
Pere Čingrije 6, 20000 Dubrovnik
Tel.: +385 (0)20 312-099
Fax: +385 (0)20 312-096
E-mail: hgkdu@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA KARLOVAC

Zlatko Kuzman, predsjednik
Damir Furdek, direktor
Kralja Tomislava 19b, 47000 Karlovac
Tel.: +385 (0)47 612-111
Fax: +385 (0)47 614-720
E-mail: hgkka@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA KOPRIVNICA

Mirko Habijanec, predsjednik
Krunoslav Vitelj, direktor
Frankopanska ulica 3, 48000 Koprivnica
Tel.: +385 (0)48 674-560
Fax: +385 (0)48 674-570
E-mail: hgkkc@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA KRAPINA

Josip Grilec, predsjednik
Trg Ljudevita Gaja 5, 49000 Krapina
Tel.: +385 (0)49 371-883
Fax: +385 (0)49 371-884
E-mail: hgkkkr@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA OSIJEK

Zoran Kovačević, predsjednik
Europske avenije 13, 31000 Osijek
Tel.: +385 (0)31 223-800
Fax: +385 (0)31 223-824
E-mail: hgkos@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA OTOČAC

Joso Brajković, predsjednik
Milan Kranjčević, direktor
Ul. kralja Zvonimira 16, 53220 Otočac
Tel.: +385 (0)53 773-307
Fax: +385 (0)53 771-001
E-mail: hgkot@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA POŽEGA

Luka Balenović, predsjednik (Orljava d.o.o., Požega)
Vukovarska 6, 34000 Požega
Tel.: +385 (0)34 273-260
Fax: +385 (0)34 273-360
E-mail: hgkpoz@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA PULA

Jasna Jaklin-Majetić, predsjednica
Damir Sirotić, direktor
Carrarina 5, 52000 Pula
Tel.: +385 (0)52 378-100
Fax: +385 (0)52 211-875
E-mail: hgkpu@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA RIJEKA

Vidoje Vujić, predsjednik
Bulevar oslobođenja 23, 51000 Rijeka
Tel.: +385 (0)51 209-111
Fax: +385 (0)51 216-033
E-mail: hgkri@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA SISAK

Boris Mesarić, predsjednik
Brankica Grd, direktorica
Kranjčevićeva 16, 44000 Sisak
Tel.: +385 (0)44 522-583
Fax: +385 (0)44 521-531
E-mail: hgksk@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA SLAVONSKI BROD

Drago Čugura, predsjednik
Krešimir Rudec, direktor
Matije Mesića 9, 35000 Slavonski Brod
Tel.: +385 (0)35 448-583
Fax: +385 (0)35 448-591
E-mail: hgksb@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA SPLIT

Katija Buličić, predsjednica
Vesna Friedl, direktorica
Obala A. Trumbića 4, 21000 Split
Tel.: +385 (0)21 321-100
Fax: +385 (0)21 346-956
E-mail: hgkst@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA ŠIBENIK

Ivan Soža, predsjednik
Magda Lakoš-Mioč, direktorica
Fra Jerolima Milete 31, 22000 Šibenik
Tel.: +385 (0)22 311-600
Fax: +385 (0)22 311-610
E-mail: hgksi@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA VARAŽDIN

Čedomil Cesarec, predsjednik
Snježana Marciuš, direktorica
P. Preradovića 17, 42000 Varaždin
Tel.: +385 (0)42 405-400
Fax: +385 (0)42 405-401
E-mail: hgkvz@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA VIROVITICA

Ivan Slamić, predsjednik (Tvin d.d., Virovitica)

Milan Vandura, direktor

Trg kralja Tomislava 6, 33000 Virovitica

Tel.: +385 (0)33 725-150

Fax: +385 (0)33 722-150

E-mail: hgkvi@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA VUKOVAR

Vinka Ivanković, predsjednica (Hrvatska poštanska banka)

Ivan Marijanović, direktor

Zmajeva 1, 32000 Vukovar

Tel.: +385 (0)32 441-155

Fax: +385 (0)32 441-463

E-mail: hgkvu@hgk.hr

ŽUPANIJSKA KOMORA ZADAR

Dario Jurin, predsjednik (Tankerkomerc d.d., Zadar)

Denis Ikić, direktor

Špire Brusine 16, 23000 Zadar

Tel.: +385 (0)23 211-747

Fax: +385 (0)23 213-923

E-mail: hgkzd@hgk.hr

PREDSTAVNIŠTVA HGK

PREDSTAVNIŠTVO HGK U BRUXELLESU

Dragica Martinović, direktorica

Bruno Lopandić, zamjenik direktorice

Av. Palmerston 2, B-1000 Bruxelles, Belgium

Tel.: +32 2 2343-920

Fax: +32 2 2343-929

E-mail: cce.brussels@skynet.be

PREDSTAVNIŠTVO HGK U RUSKOJ FEDERACIJI

Jakov Despot, direktor

Ul. Iljinka 4, 109012 Moscow, Russian Federation

Tel.: +7 495 2878-176

Fax: +7 499 2713-009

E-mail: hgkmoskva@hgk.hr

Izdavač:
Hrvatska gospodarska komora

Za izdavača:
Luka Burilović

Pripremila:
Služba za komunikacije
Rooseveltov trg 2, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 4561-561
E-mail: osj@hgk.hr

Tisak: INTERGRAFIKA TTŽ, Zagreb
Naklada: 1000 primjeraka
Zagreb, rujan 2016.